

M. SADIK
ASLANKARA

BİN YÜZ BİR GİZ

ROMAN

M. SADIK
ASLANKARA
BİN YÜZ BİR GİZ

© 2013, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Ümit Yayıncılık, 1993

Can Yayınları'nda 1. basım: Nisan 2013

Bu kitabın 1. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Act creative

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Ekosan Matbaası

ISBN 978-975-07-1795-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

M. SADIK
ASLANKARA

BİN YÜZ BİR GİZ

ROMAN

M. Sadık Aslankara'nın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Uykusu Sakız, 2001

Sığınak, 2003

Cicoz, 2008

Le, 2010

M. SADIK ASLANKARA, yazar, tiyatrocu, belgesel sinemacı. 12 Aralık 1948'de Sarayköy'de (Denizli) doğdu. İzmir Namık Kemal Lisesi'ni, AÜ. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümü'nü bitirdi. İlk öyküleriyle yazıları 1965'te yayımlandı. 1973-75 arasında *Yansımaları'nın* sürekli yazarları arasına katıldı. 1975'e dek on yıl boyunca sürdürdüğü yoğun ilişkinin ardından on beş yıl kadar da edebiyatın kıyısında durdu; dergilerde yeniden 1989'da görünmeye başladı. *Çağdaş Türk Dili, Adam Sanat, Adam Öykü, Agora, İmge Öyküler, Dünyanın Öyküsü, Belgesel Sinema* dergilerinin sürekli yazarları arasında yer aldı. Üç yıllık amatörülüğün ardından 1968'de Ankara'da *Halk Oyuncuları Sahnesi*'nde (HO) profesyonel oldu. 1969'da *Ankara Birliği Sahnesi*'nin kurucuları arasında yer aldı. Sonraları zaman zaman, farklı topluluklarda oyuncu, yönetici, dramaturg olarak görüldü. 1982'de *Denizli Tiyatrosu*'nu (DE-Tİ), 1989'da bunun uzantısı *de tiyatrosu*'nu kurdu. Son iki toplulukta otuzu aşkın oyun yönetti, bu oyunların bir bölümünde rol aldı. Gerekteğinde tiyatrodan da kıyıda durmayı sürdürdü. 1993'te Ankara'da eylemli tiyatroyu bıraktı, ancak alanla bağlarını koparmadı. 1976'dan başlayarak TRT televizyonları için de çalıştı. Bir yandan senaryolar, metinler yazdı, öte yandan danışmanlıktan sunuculuğa, oyunculuğa, kameranın önünde, arkasında dört yüzü aşkın yapımda görev aldı. İki yıl TRT İstanbul Radyosu'nda kitap tanıtma programları sundu. 1983'te yönetmen Nihat Onat'ın yanında başladığı belgesel sinema çalışmalarına, 1994'ten itibaren belgesel yönetmeni olarak devam etti; arkadaşı Okan Çançin'le 1997'den bu yana gerçekleştir-

dikleri bağımsız belgesellerle alanda adını duyurdu. Farklı dönemlerde Belgesel Sinemacılar Birliği'nin (BSB) çeşitli kurullarında görevler üstlendi. Verimleriyle yazın, tiyatro alanlarında yurtiçinde, belgesel sinemada yanı sıra yurtdışında çeşitli ödüllere değer görüldü. Öyküleri kimi seçkilere, belgeselleri de ulusal, uluslararası seçkilere alındı, ulusal TV'lerle festivallerde gösterildi. Oyunları kimi topluluklarca sergilendi. Yayımlanmış kitapları: Öykü: *Uykusu Sakız* (2001), *Cicoz* (2008). Roman: *Bin Yüz Bir Giz* (1993), *Selgesus'ta Buse* (1996), *Sığınak* (2003), *Le* (2010). Oyun: *Kevser'di* (1989), *Toplu Oyunlar 1 / Kevser'di, Ev-Ses, Hayal Ustası* (2004), *Kırk Yaş Düşleri* (2009). On yılı aşkın zamandır *Cumhuriyet Kitap'ta* "Kitaplar Adası", *Tiyatro Tiyatro'da* "Sadık Seyirci" başlığı altında yazan Aslankara'nın, çocuk kitapları kadar ormancılığımızı ve zanaat ustalarını anlattığı iki kitabı daha bulunuyor.

Salihli Belediye Başkanı Zafer Keskiner'in (1932–2012)
değerli anısına ve Anadolu'da hâlâ tiyatro yapmaya çalışan
o güzel insanlara...

Elbette, bu romanda anlatılanlar uydurma.
Bir otobüs yolculuğu sırasında uydurdum bunları.
Geceydi ve uyku tutmamıştı bir türlü.
Yapacak başka bir şey de yoktu.

YAZAR

“Nıslamzay Namor Rib”

Nereden bakmalı şimdi bu yazıya? İçeriden mi, dışarıdan mı? Hınzırca bir gülüşü var Nıslamzay Namor Rib'i yazan adamın. Yanında oturan, eğilip bakıyor. Bir kısa an. Tükeniyor hemen sabrı. “Nıslamzay...” ne demek yani bu? Hınzır gülüştü adama bakıyor, hınzır gülüştü adamın yanında oturan adam.

“Kazık kadar herif! Çocuk gibi, tutmuş, parmağıyla cama yazıyor!”

Buğulu camda Nıslamzay Namor Rib, ıslak bir ışıltıyla parlıyor sanki... Nıslamzay Namor Rib'in ıslak ışıltıları, sevgilisini uğurlamaya gelmiş uzun saçlı delikanlının yüzünde dolaşiyor... Uzun saçlı delikanlı, hınzır gülüştü adama bakıyor, onun hınzır gülüşüne omuz veren bir tebessümle. Nasıl da bakıyor öyle anlamış anlamış...

Uzun saçlı delikanlı, otobüsün dışında.

Uzun saçlı delikanlı, Nıslamzay Namor Rib'i “Nıslamzay Namor Rib” olarak okumuyor ki... Hınzır gülüştü adamlarla uzun saçlı delikanlı apaçık cesaret veriyor birbirine... Uzun saçlı delikanlı, tekrar buluştuğlarında sevgilisine anlatmayı kuruyor, camdaki oyunu...

Nıslamzay Namor Rib'in yazılı olduğu cam yürüyor... Kal-

kış sinyali, peronlardaki otobüsleri harekete geçirmiş.

Nıslamzay Namor Rib'in ıslak ışıltıları karıncalanıyor. Camdaki buğuya, lekeler düşüyor pençe pençe. "Nıslamzay Namor Rib" yazılı camın bitişiğindeki hınzır gülüşlü adam, koltuğuna yaslanıyor. Yanındaki iç geçirip pofurdarken...

Asıl önemlisi, dışarıda kalan uzun saçlı delikanlı. Nıslamzay Namor Rib'i "Nıslamzay Namor Rib" olarak okumuyor o! Onun okuduğu başka. Camın dışında o! Perondan ayrılan otobüsün camında gözleri. Bir sevgilisini okşuyor gözleri, bir de Nıslamzay Namor Rib'i...

"Bir Roman Yazmalısın."

Kim yazmış kim, "Bir Roman Yazmalısın"ı?

Nıslamzay Namor Rib'i yazan olmalı!

Nerede şimdi o Nıslamzay Namor Rib'i yazmış olan?

Otobüs gidiyor! Nıslamzay Namor Rib'i yazan da gidiyor!

Peki kim yazacak romanı? Nıslamzay Namor Rib'i yazan mı, yoksa okuyan mı?

Kim yazacak romanı?

27 Mart 1984 Salı:
Esentepe, Belediye Başkanı'nın evi

Olsa olsa Belediye Başkanı demiştir:

“İlimizin de bir tiyatrosu olmalı! Bu kadar büyümüş bir şehirde neden bir tiyatro bulunmasın? Bu tiyatroyu kurmak, yaşatmak, sonra bu tiyatroyu halka sevdirmek yine belediyenin görevi olmalı! Belediye dediğin yalnız halkın sağlığıyla suyuyla, şehrin yoluyla damıyla ilgilenecek değil ya! Bir genelevle, bir mezarlıkla nasıl ilgilenmek zorundaysak, hemşerilerimizin sinema, tiyatro ihtiyacıyla da öyle ilgilenmek zorundayız. Ne demiş Atatürk: Türk'e ev bark olan her yer temizliğin, güzelliğin, modern kültürün örneği olacaktır!”

Böyle dememişse de aynen buna yakın sözler etmiştir Belediye Başkanı. Alkışlamıştır çevresindekiler.

Dünya Tiyatro Günü'nde Belediye Başkanı'na böyle söylemek düşmüştür doğal olarak! Bir neden bulmak gerektiğine göre konuşmak için...

“Bugün bizim için yalnız belediye başkanlığına resmen geldiğimiz gün değildir. Bugün aynı zamanda Dünya Tiyatro Günü'dür. Ama ne yazık ki, ilimizde bu anlamda çok büyük bir boşluk vardır. Çocuklarımız, gençlerimiz ve halkımız tiyatroya layık değil midir? Mahrum oldukları bu sanatı, onların ayağına götürmeye azimliyiz!

Evimden başkanlık makamına giderken, aldığımız

bu kararların takipçisi olacağıma inanmanızı isterim. Demincek söyledim: İlimizin de bir tiyatrosu olmalı! İlaç niyetine olsun, bir salon yok koca şehirde. Bu kadar büyük bir şehre reva mıdır bu? İsteriz ki, şehrimizde bir tiyatro salonunun yanı sıra açık hava tiyatrosu da bulunsun! Çocuklarımız bundan istifade etsin. Hep birlikte modern dünyanın gereklerinden yararlansak, fena mı olur?

Gençlik yıllarımda İstanbul'dayken, öğrenciliğimde yani, düşünürdüm hep. Benim hemşerilerim, tiyatronun bu nimetlerinden yararlanamıyor, diye üzüldüm, İstanbul'daki tiyatrolara bakar bakardım da içim kan ağlardı! 'Bizim ilimizde neden tiyatro yok,' derdim! 'Tiyatroları dolduran seyirciler için de, bunların benim hemşerilerimden ne farkı var,' derdim... Şimdi hemşerilerimin güvenini kazanarak, belediye başkanlığına gelmiş bulunuyorum. İşte burada, yakın dostlarımla arasında, başkanlık mazbatamı almaya gitmeden önce, huzurunuzda söz veriyorum! Şehrimizin bu eksikliği giderilecek; ilimiz de İstanbul gibi bir kültür kenti haline getirilecektir!

Gençliğimde düşündüklerimi, kurduğum hayalleri bana gerçekleştirme fırsatı verdiğiniz için teşekkürlerimi sunuyorum. Hadi biraz daha ileri giderek söyleyeyim: Önümüzdeki yıl şehrimiz, bir açık hava tiyatrosuyla bir kapalı salona kavuşacaktır; bu müjdeyi şimdiden verebilirim size!"

Bu müjdeyi şimdiden verebilirim size..

Bu müjdeyi şimdiden verebilirim size..

Bu müjdeyi şimdiden verebilirim size..

Caaart kaba kâğıt!..

Çevresindekiler şaşırmıştır Zarif Bey'in.

Olacak şey mi şimdi bu? Daha mazbatasını alıp ma-

kama bile oturmadan ne talihsiz beyanat öyle? Tiyatro yapacaktı... Yapacak başka hiçbir iş kalmamış da... Tabii ilk günü daha, toy henüz... Hele birkaç ayını doldursun, anlar dünyanın kaç bucak olduğunu... İnsanlar seni, tiyatro salonu yapman için mi belediye başkanlığına oturttu sanıyorsun a yavrum? Aç gözünü de, yakalamışken bir sefer, yükünü tutmaya bak sen de.

Olsa olsa Parti İl Başkanı demiştir bunu... Ya da içinden böyle düşünmüştür de dışından bir başka türlü... Böyle değil de belki şöyle demiştir:

Bir çuval inciri berbat etti şimdi Zarif Bey... Amma talihsiz beyan! Hassas bir denge üzerine oturtmuşuz zaten başkanlığı; kolay mıydı seçimi kazanmak? Hem ne söz verdik Süleymancılara? Üstelik belediye meclisine almadık mı önderlerini? Ulan yapılır mı şimdi bu? Sırası mıydı tiyatronun? Modası geçti artık bunların! Gençliğinde kalmış onlar, gençliğinde! Allah vere de başımızı yemese bu hıyar!

Alkışlamışlardır ama yine de!

Başkan'dır artık o!

Alkışlamakla da kalmamışlardır, üstelik! "Bravo!" demişlerdir, "Ağzına sağlık Başkan!" demişlerdir. "Nihayet bu şehre yaraşır bir başkan geldi!" demişlerdir...

Ama yine de tekbir getirerek çıkmışlardır evden.

O dakikada bir kurban kesilmiştir hemen, kapının eşliğinde... Kurbanın kanından bir parmak da Zarif Bey'in alınına...

Zinnur Hanım, Zarif Bey'in ardından bakakalmıştır. Kocasını, belediye başkanı olsun diye, son günlerini, son gecelerini tümünden dualara, namazlara ayırdığından –üstüne üstlük heyecanla yanıp tutuştuğu için gözünü dahi kırpmamıştır– süzgülü gözlerle uğurlamıştır kocasını. Bakışlarıyla yalnız. Bir şeycikler söyleyemedi... Bir Buddha yontusunu ya da tansık bir yaratığı andıran duruşuyla.

İp gibi olmuştur artık gözleri; uykusuzluktan tabii. Dudaklarının kıyıcıklarında da hiç eksik olmayan gülümseme... Saçlar hep tazedir ama; ne yıkanmış ne yatılmış ne okşanmış... Gıcır gıcırın insanda uyandırdığı bir çalım itme, bir çalım çekme!

Erkeklerin çıkışıyla birlikte kadınlar koğuşuna dönmüştür birden ev. Zarif Bey'in projesini kendi elleriyle çizdiği... Sünnet düğünlerinde olduğu gibi tıpkı. Tekbirlerle keserler ya oğlanların çüklerini, öyle. Çükleri kesilirken de, iktidar olurken de bir şeylerini yitiriyor değil midir erkekler? Geride kalanlarsa işe yaramaz takımı! Onlar yalnız diz dövüp ağlamalıdır, o kadar.

Zinnur Hanım ağlamamıştır; ne de olsa bir komutan karısıdır o. Pek pek gözleri dolmuştur biraz; bir sızımıcık yaş inmiştir gözlerinden. Daha doğrusu yuvarlanmıştır; sağ yanağından yalnızca. Nedense sağ gözü daha duyarlı islanıp yaşlanmaya karşı...

Duymazdan gelmiştir kulağına doluşan tebrik fısıltılarını, göklere tırmanan kutlamaları...

Ayakta boşalmış gibidir Zinnur Hanım; sel gibi milyon kez gelmiştir, milyon kez... O an karar vermiştir içinden: Kesinlikle uyuyacaktır gece!

Dizlerini bile kırmadan bakmıştır erkekler çıkarken ardından. Zarif Bey ve öteki erkekler... Sinekkaydı tıraşlı kocasının yanında, ardında poturları abaza kokulu sakallı ve takkeli erkekler... İğdiş etmeye götürürler gibi Zarif'ini...

Askere giden oğul şimdi Zarifçiği.

Ölüşmeye ya da sevişmeye giden erkek gibi...

Esentepe'deki ev, artık biraz da Başkan'ın evidir.

Ne kadar yıl geçti üzerinden, ama yine de büyümedi şu Zarif!

02/1985-216 sayılı yazıdır:

İlimiz Belediye Şehir Tiyatrosu'nu kurmak için Belediye Başkanlığı Sanat ve Kültür Danışmanlığı görevine getirilmiş bulunuyorsunuz. Gereğini rica eder, yeni görevinizde başarılar dilerim.

İyi bok!

Ah ulan, kafam skiyim senin! Aklına sçıym!

İşin gücün yok muydu senin, kıro belediyenin kıro sanat ve kültür danışmanlığını kabul ediyorsun? Neymiş? Kıro belediye, şehir tiyatrosu kuruyormuş!

Kursun bakalım, kursun da görelim! Kıro belediyenin karekıro tiyatrosu!

Nıslamzay Namor Rib'i yazan adamın roman kahramanı, nasıl da ukala böyle...

Otobüs gidiyordu:

Aynı gün: Başkanlık makamı

Vakit öğleye geliyordur ve mazbata alınmadan önce namaz kılınmalıdır. Şehrin en güzel, en ünlü camisi –doğal olarak da en büyüğü– seçilmiştir bunun için. Her kentin bir ulucamisi yok mudur? Seçmenler ve hemşeriler arasında fısıltı yayılmıştır: “Başkan, mazbatasını almadan namazını eda edecek ilkin.” İnsan olana yetmez mi bu söz? Tutulur mu artık ağanın eli? Süleymancılar bir deve, Nakşibendiler bir dana... Kan gölüne dönmüştür ortalık... Cemaat sığmadığı için camiye, hasırlar, çullar serilmiştir avluya; safa dursun diye insanlar... Şu 27 Mart ne diye salıya rastlamış, cuma dururken? Mübarek cuma olmalıydı ki...

Başkanlık sekreteri Sibel Hanım, görür görmez çarpılmıştır Zarif Bey’e. Daha önceki görüşlerinden farklıdır Zarif Bey; başkan adaylığından başkanlığa oturmuştur çünkü. Kalbi küt küt çarpmıştır Sibel Hanım’ın. Evde kalmıştır ama kalbi erdenliğini korumaktadır hâlâ. Paul Newman’a benzetmiştir Zarif Bey’i. Bir zamanlar şehrin, kasabalıktan yeni yeni kurtulmaya yüz tuttuğu dönemlerde, bir açılıp bir kayboluvermiş sinemasında izlediğinden bu yana unutamadığı *Kızgın Damdaki Kedi*’nin müthiş Paul Newman’ına...

Kıvrılı kıvrılıveren dudaklarıyla, kimileyin vandallı-

ğa çağrı çıkaran bakışlarıyla Zarif Bey, artık Paul Zarif'tir ve Sibel Hanım, yıllar yılı beklediği beyaz atlı şehzadeyi bulmuştur kırkına ulaştığı şu yaşında. Yorgun kalbi, bundan böyle Paul Zarif'i için çarpacaktır Sibel Hanım'ın. Evli olsa da fark etmeyecektir, çünkü kendisini Paul Zarif'e adanmış halde düşünmekte ve düşlemektedir.

Üstelik Paul Zarif, öpmüştür de Sibel'i.

Evet evet, öpmüştür. Herkesin sıraya girip harala gürele öpüştüğü, sonra da sebil gibi tabaklara yayılmış birer cuvarayla lokum alıp kolonya dökünerek meydanı Başkan için açık tutmaya çalıştığı kutlama sırasında olmuşsa bu, ne önemi vardır... Erkek kokusunu ta ciğerlerinde duymuş mudur Sibel Hanım, kendisi de özel olarak meç yaptırmışken saçlarına üstelik, yetip de artacaktır öyleyse bu...

Zarif Bey, camiden çıkıp –alındaki o kanlı noktaların sayısı da artmıştır tabii– elinde mazbatası, girince başkanlığa, hoş geldin demeye, tebrik için sıraya girmiş cümle memurunun ve cümle hemşerilerinin nasıl ellerini sıkıp bir bir yanaklarını öptüyse, önüne tam o sıra çıkıveren Sibel'i de öpmüştür tabii. Bir an duraklamıştır doğal olarak. Bir yığın erkek kalabalığının arasına girivermiş kız mı, kadın mı ne olduğu belirsiz bir dişi mahlukat... Öpmese bir türlü, öpse bir türlü. Canı sıkılmıştır Zarif Bey'in. Ama bir anda ışıldamıştır beyni. Başkanlık sekreteri değil midir belediye demirbaşı şu kız kuruşu, sakıncalı görülmeyecektir öyleyse bu öpücük seçmenleri tarafından. Yoksa bir erkek bir kadını ne diye öper?

Uzaktan bakıldığında zayıf, dal gibi kızdır Sibel Hanım. Gözlüğü ve sivri burnu da çarpmış mıdır Zarif Bey'in yanağına? Hatta burunları sürtmüştür birbirine. Boyanmış ve kokular sürmüştür Sibel. Saçı kent itfaiyesinin döner lambası gibi parlıyordu zaten. Şık mı şık

da giysiler üzerinde... Yaşını, kimliğini, konumunu yansıtan. Moda çizgilerin ve renklerin egemen olduğu...

“Teşekkür ederim Sibel Hanım.”

Bu söz yetip de artmıştır Sibel için.

Sibel’in başı dönmüş, gözü kararmıştır. Tüm boyasına karşın, bütün renkler, bir anda terk etmiştir yüzünü. İşaretparmağı, her zamanki gibi gözlüğüne gitmiştir yine; kayan gözlüğü düzeltiyor gibi görünen bir tikle.

Burnundan hafifçe yanaklarına doğru yayılmış çilleri daha çok çıkmıştır ortaya. Amerikan filmlerindeki şerifin kızıdır bu haliyle... Belediyenin memurları da Saybıl adını takmıştır ona...

Saybıl, Paul Zarif öper öpmez kendini, ilkin erkek kokusunu ve erkek tenini algılamıştır onun. Sonra tıraş losyonunu. “Ne olabilir markası,” diye düşünmüştür bir an. Hafifçe gözlerini de yummuştur... Bir-iki kişi fısıldamıştır hemen; dairenin hizmetlilerinden. Bıyık altı gülmeler de karışmıştır fısıltılara...

Yine de Zarif Bey, yeleli aslanlar gibi girmiştir başkanlık makamına.

Sibel’in kalbine girer gibi... Önü alınamaz, engel olunamaz bir güçle!

Artık yalnız başkanlık koltuğu değil, Saybıl da Zarif Bey’indir...

Önceki başkanın koca koca gülüşü duyulmuştur içeriden, kâh ağlar, kâh güler gibi... Demokrasi gereğidir.

29 Mart 1984 Perşembe:
Kapısıra Mahallesi, Zehra Hanım'ın evi

Kentin en eski mahallelerinden biridir Kapısıra. Belediye Başkanı Zarif Bey'in eski mahallesidir üstelik. Baba evi de duruyordur hâlâ, yıkılmamış... Kerpiçten, kırık dökük... Bunca yıldan sonra bir belediye başkanı çıkarılmış olmak kolay mıdır mahalle için. Gece gündüz hep aynı şeyler konuşulacaktır.

Kadınlar, sabah erkeklerini uğurladıktan sonra birbirlerinin evine geçmeye başlamışlardır, kahve bahanesiyle... Divanların üstüne çıkıp ayaklarını altına alarak koca kışlarıyla yayılmışlardır, birer bohça gibi... Ağızları dolu dolu...

Zehra Hanım'ın evinin önemi nereden gelmektedir? Zarif Bey'in baba evinin tam karşısına düşmektedir Zehra Hanım'ın evi, önemi bu!

Değirmen taşlarıyla sağa sola döne döne, yayıla yayıla Zarif Bey'le Zinnur Hanım'ın dedikodusunu yapmıştır mahalle kadınları Zehra Hanım'ın evinde. Zehra Hanım da çanak tutmuştur sürüp giden lakırdılara; kıskırtmıştır daha da konuşsun diye karılar...

"Mahallemizin oğlu; iyi oldu tabii, sevinmez miyiz? Ama işte yukarıda Allah! Bal tutan parmağını yalıyor... Dün bir, bugün iki, ama şimdiden değişti anası olacak orospunun sıfatı! Burnunu dikti havaya; küçük dağları

sanki o yaratmış! Ne demişler ayol: Devir sana uymazsa sen devre uy! Herkes kendisi için geliyor başa! Ne diyor zaten anası olacak kahpe? Oğlu her tarafları istimlak edecekmiş de, kendi boklu evleri sibek gibi orta yere çıkacakmış...”

Zehra Hanım böyle söyledikten sonra, diğerleri de boş durmamıştır tabii. Devam etmişlerdir veryansına! Zehra Hanım’dan daha yaşlı bir kadın da dizlerini dövmüştür:

“‘Gelir gelmez de tiyatro açacağım,’ demiş... Kara yerlere giresice! Açılmadık bir orası kaldıydı; aç aç, onu da aç bakalım! Anasının donu da sanki, töbe töbe...”

Gülüştür öteki kadınlar... Kimisi kıkırdamıştır... Bir bakışla hoyratlığı, bir bakışla kösnüllüğü çağrıştıran... Daha gençlerinin de ezim ezim ezilmiştir bir yerleri... Bir alev yalamıştır kasıklarını; bir gizli parmak sırtlarından inmeye başlamıştır dokunarak kuyruksokumuna dek; kaba bir el göğüslerini ezmiştir meme uçlarını taşırır ya da patlatırcasına...

Ama yine de bir-ikisi demeye çalışmıştır:

“Ay nine, tiyatro kötü bir şey değil ki...”

Yaşlı kadın, kendisinden umulmayan bir çeviklikle, bunu söyleyen genç kadının eteklerini kaldırıp başına savuruvermiştir...

“Açın bakalım götünüzü başınızı!”

Genç kadın, eteğini indirdiğinde yüzünden, yüzündeki o kızıl yangın silinmemiştir daha... Utanmıştır çıplak kalışından bir an dahi olsa!

“Taş yağacak başımıza taş; daha durun bakalım! Kötü bir şey değilmiş... Evinizdeki erkekleri ayartsın da tiyatro dediğiniz şey, o zaman görürsünüz siz!”

Gençler gülmüştür belki yine de, yaşlılar başlarını sallamıştır ama... Onaylamıştır her biri, ayrı ayrı baş sallamalarıyla...

“Doğru! Taş yağacak başımıza!”

Üstelik üç aylar başlamıştır.

Kapı kapı dolaşmaktadır lokma, komşular arasında.

M. Sadık Aslankara, verimli eleştirmenliği yanında öykü ve romanlarıyla da okurların yakından izlediği bir yazar.

Bin Yüz Bir Giz, Salihli'nin idealist belediye başkanı Zarif Bey'in sanata yönelik bir düşüyle başlıyor; Zarif Bey, göreve gelir gelmez, Salihli'ye bir tiyatro kazandırmak istediğini açıklıyor. Amacı, çağdaş ve sanatla iç içe bir Salihli yaratmak; Anadolu'da da çağdaş tiyatro yapılabileceğini göstermek, halkın sanatla, sanatçıyla buluşmasını sağlamak... Gelin görün ki, idealler her zaman aynı iyi niyetlerle karşılanmıyor bu toplumda... Nitekim en başta kendi partilileri müstehzi bakıyor ona...

İlk kez 1993'te basılmış olan *Bin Yüz Bir Giz* bir kasaba parodisi; belediye görevlileri, küçük esnaf, devlet kurumlarına yerleşmiş ufaksuz fakat hırslı kişiler, sanattan alabildiğine uzak kasaba halkı, gençler, ev hanımları... Aslankara, tüm bu kalabalığı gözlemlediği romanıyla zaman zaman güldüren, ama sonunda okuru ciddi sorularla ve tabii hüznle baş başa bırakan bir oyun koyuyor sahneye.

Kapak resmi: WILLIAM KAY BLACKLOCK

ISBN 978-975-07-1795-6

9 789750 717956